

Spår av Hunnebergs by

L2008:1740, L2008:1818 och L2024:5649

Vasavägen mellan Abiskorondellen och Vallgatan (Vasastaden 1:1)

Linköpings stad och kommun

Östergötlands län

Ann-Charlott Feldt

Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet/område	Vasavägen (Vasastaden 1:1)
Stad	Linköping
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Lämningsnummer	L2008:1740, L2008:1818 och L2024:5649
Koordinatsystem	SWEREF 99TM
Höjdsystem	RH 2000
Mätteknik	RTK-GPS och manuellt
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Lst dnr	431-3587-2022
Lst handläggare	Petra Öjhage
ÖM dnr	0178/22
ÖM projektnummer	002064
KMR uppdragsnummer	202201404
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	Tekniska Verken i Linköping AB
Projektledare	Ann-Charlott Feldt
Biträdande projektledare	-
Personal	-
Rapportansvarig	Ann-Charlott Feldt
Fältarbete/fältarbetstid	2023-03-15 – 2024-05-15
Totalt undersöktes	ca 108 löpmeter fördelat på 15 schakt
Foto	Ja
Fynd	Ja. ÖM C4838. Fynden förvaras på och fyndfördelas till Östergötlands museum
Analys	¹⁴ C-analys Ua-83856
ÖM Intrasis nr	-
Grafik	Ann-Charlott Feldt
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.
Upphovsrätt: om inget annat anges gäller Creative Commons licens CC BY.
Villkor på <http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se>

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2024:35 Östergötlands museum

Spår av Hunnebergs by

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning.....	4
Vasavägen	4
Pestkyrkogården	4
Campen - borgerskapets exercisplats	5
Hunnebergs by	6
Arkeologiska undersökningar i närområdet.....	9
Syfte och frågeställningar	9
Metod.....	9
Undersökningsresultat.....	11
Referenser	13
Appendix 1. ¹⁴ C-analys.....	14
Bilaga 1. Fyndlista.....	17
Bilaga 2. Schaktbeskrivningar	18
Bilaga 3. Lämningsbeskrivningar över berörda lämningar	19
Bilaga 4. Ritningar	22

*Omslagsbild: Det äldsta belägget på Hunneberg från 6 mars 1309 (SDHK 2230).
Foto Riksarkivet.*

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM
ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

Sammanfattning

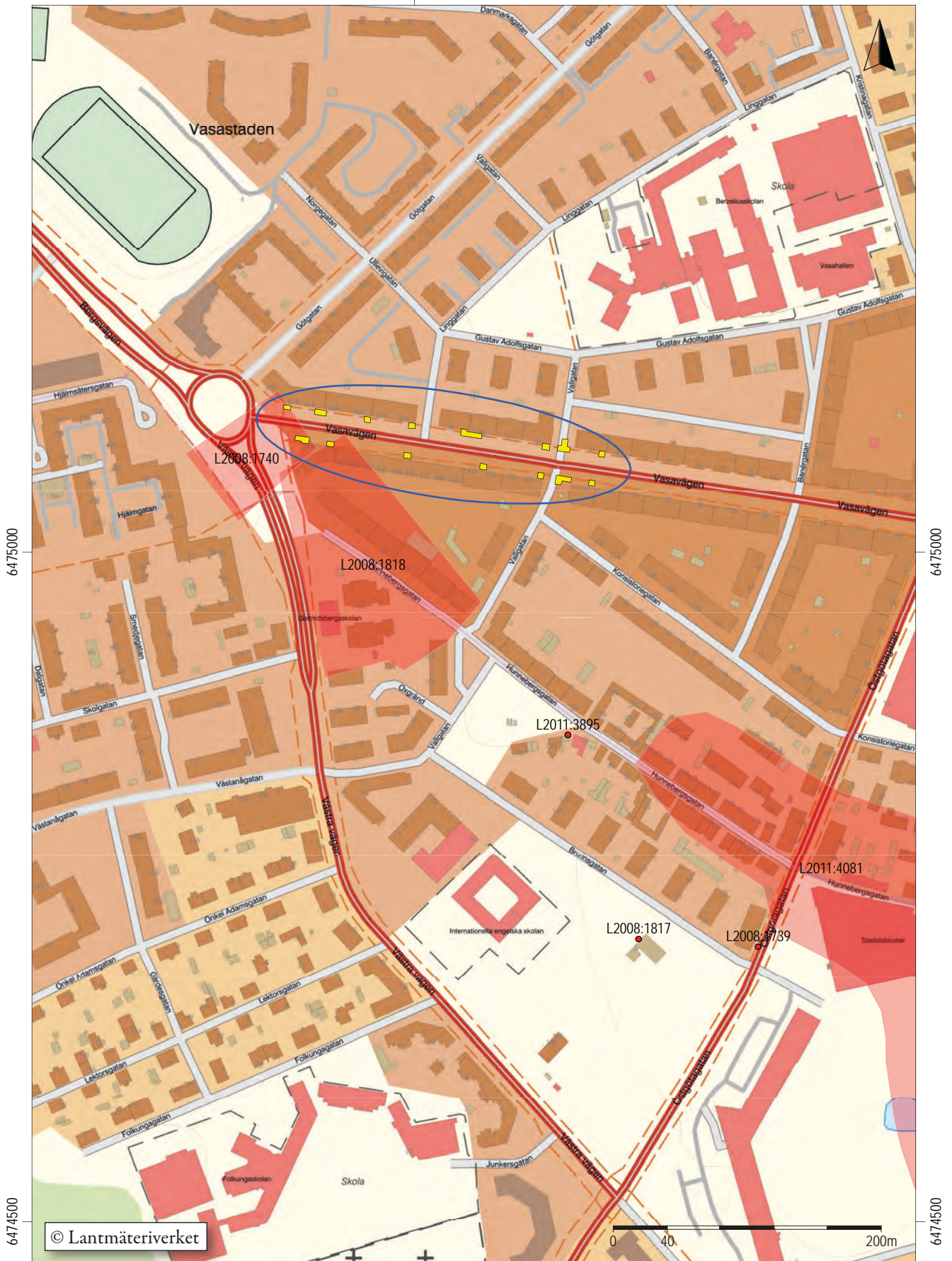
I samband med schaktning för VA på båda sidor om Vasavägen i Linköping utförde Östergötlands museum en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Arbetet utfördes delvis inom den norra delen av L2008:1740, en begravningsplats nyttjad i samband med pesten 1710–1711. Dessutom anslöt schaktet till L2008:1818, vilket är en militär mötesplats benämnd *Campen* som brukats som exercisplats för Linköpings borgerskap.

Vid undersökningen påträffades kulturlager på Vasavägens norra sida vid korsningen med Ullevigatan. Lagren bedömdes höra samman med Hunnebergs by som sedan åtminstone medeltid har varit belägen i området norr om den nuvarande Vasavägen. I ett av lagren påträffades ett djurben som daterats till 1200-talet. I övriga schakt berördes endast sentida fyllnadsmassor och bärlager. Inga spår som kunde kopplas till pestkyrkogården eller exercisplatsen framkom.

Ann-Charlott Feldt
antikvarie

535500

Figur 2. Utdrag ur Topografiska webbkartan, med undersökningsområdet markerat. Skala 1:4 000.

Inledning

I samband med schaktning för VA på båda sidor om Vasavägen (Vasastaden 1:1) genomförde Östergötlands museum en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Arbetet utfördes delvis inom den norra delen av L2008:1740, en begravningsplats nyttjad i samband med pesten 1710–1711. Dessutom anslöt schaktet till L2008:1818, vilket är en militär mötesplats benämnd *Campen* som brukats som exercisplats för Linköpings borgerskap.

Undersökningen omfattade 15 separata schakt på en 240 m lång sträcka mellan Abiskorondellen och Vallgatan. Schakten var 4,5–16 m långa och var förlagda till gång- och cykelbanorna på båda sidor om Vasavägen. Arbetet utfördes efter beslut från Länsstyrelsen Östergötland. Tekniska Verken i Linköping AB ansvarar för de arkeologiska kostnaderna. Det arkeologiska arbetet i fält utfördes i två etapper; 15 mars–7 juli 2023 och 5 mars–15 maj 2024. Ansvarig för fält- och rapportarbete är Ann-Charlott Feldt.

Områdesbeskrivning

Linköping omnämns första gången i den sk Florenslistan som kan dateras till tidigt 1100-tal. Orten utvecklas under 1100-talet som ett kyrkligt centrum med två kyrkor (Domkyrkan och S:t Larskyrkan) och en biskopsgård (Tagesson 2002:146ff; Modén 2010). Det finns ett fåtal belegg för bebyggelse inom stadsområdet under 1100-talet (Feldt 2004). Från 1200-talets första hälft ökar de arkeologiska spåren av en framväxande bebyggelse och på 1280-talet kan Linköping anses vara en stad. Vid denna tid finns stadens franciskankonvent i den södra delen av staden (Tagesson 2002:320ff).

Det aktuella undersökningsområdet är beläget 200–400 m nordväst om den medeltida och tidigmoderna stadens (L2011:4081) begränsning åt nordväst. I områdets västligaste del ansluter det till en pestkyrkogård från pesten 1710–1711 (L2008:1740) och borgerskapets exercisplats från 1500-1600-talen (L2008:1818).

Vasavägen

Vasavägen tillhör stadens nyare gator och den första delen av gatan tillkommer mot slutet av 1800-talet. Tidigare var det Hunnebergsgatan som sedan medeltiden ledde västerut mellan staden och byn Hunneberg samt vidare mot nordväst (Feldt 2024). Inledningsvis bebyggs kvarteren längst i öster, från Järnvägsavenyn upp mot Gråbrödragatan. På 1920-talet var tomterna

på båda sidor av Vasavägen bebyggda fram till korsningen med Gråbrödragatan (Klint 2021).

Bebyggelsen längs det aktuella partiet av Vasavägen, den övre delen av Vasastaden, uppförs i etapper. År 1930 hade bebyggelsen hunnit fram till korsningen med Vallgatan. Då var fortfarande området väster därom obebyggd odlingsmark. Under 1940-talet förlängs Vasavägen västerut och bebyggelsen utökas. Huvuddelen av bebyggelsen från Vallgatan till Abiskorondellen är uppförd under 1940-talet. Ett undantag utgörs av byggnaden i kv Abborren 19, vilken uppfördes under åren 2019–2020. På andra sidan om Götgatan tillkommer Abisko stadsdelscentrum 1956–1958 (Klint 2021).

Pestkyrkogården

I samband med den omfattande pestepidemi som drabbade Sverige 1710–1711 utfärdade myndigheterna ett förbud mot begravning av pestoffer på de vanliga kyrkogårdarna. Istället skulle de pestdöda grävas ner djupt ”i avsides backe ... genast, utan någon svepning eller ringaste andra ceremonier, gravöl, process, bårkläde eller annat slikt” (Persson 2006:53). Direktiven kunde säkert fungera på landsbygden men i städerna krävdes ett mer organiserat hanterande av de pestdöda.

I Linköpings domkyrkoförsamling noteras det första pestoffret 23 oktober 1710. Inledningsvis begravdes de pestdöda på en avskild plats väster om domkyrkan, invid slottsträdgården. Från juni 1711 anges Campen som begravningsplats för de som dött. Minst 84 personer från domkyrkoförsamlingen begravdes vid Campen och den siste som noterades avled 24 december 1711 (Öjesjö 1987:99f). Den angivna platsen är belägen i den västligaste delen av Hunnebergsgatan, väster om nuvarande Onkel Adamsparken.

I samband med att avloppsledningar grävdes från stadsdelen Gottfridsberg 1936 påträffades gravar som tolkades höra till pestkyrkogården vid Campen. Fler gravar påträffades vid schaktningsarbeten 1953 (Öjesjö 1987:100. År 1974 påträffades ytterligare gravar i form av skelett i ”förmultnade träkistor”, vid gatuarbeten på Vasavägen (Anonym 1974). Det har varit oklart exakt var de tidigare gravarna hittades men i samband med en arkeologisk utredning (Feldt 2011) konstaterades att pestkyrkogården finns utritad på ett par 1700-talskartor, dels en karta som upprättades peståret 1711 som ett förslag till justering av den väg som motsvarar dagens Västra vägen (LMS D64-1:10), dels en karta över stadens ägor daterad 1732 (LMS D64-1:19). I samband med utredningen registrerades platsen i KMR som möjlig fornlämning och har lämningsnummer L2008:1740.

Campen - borgerskapets exercisplats

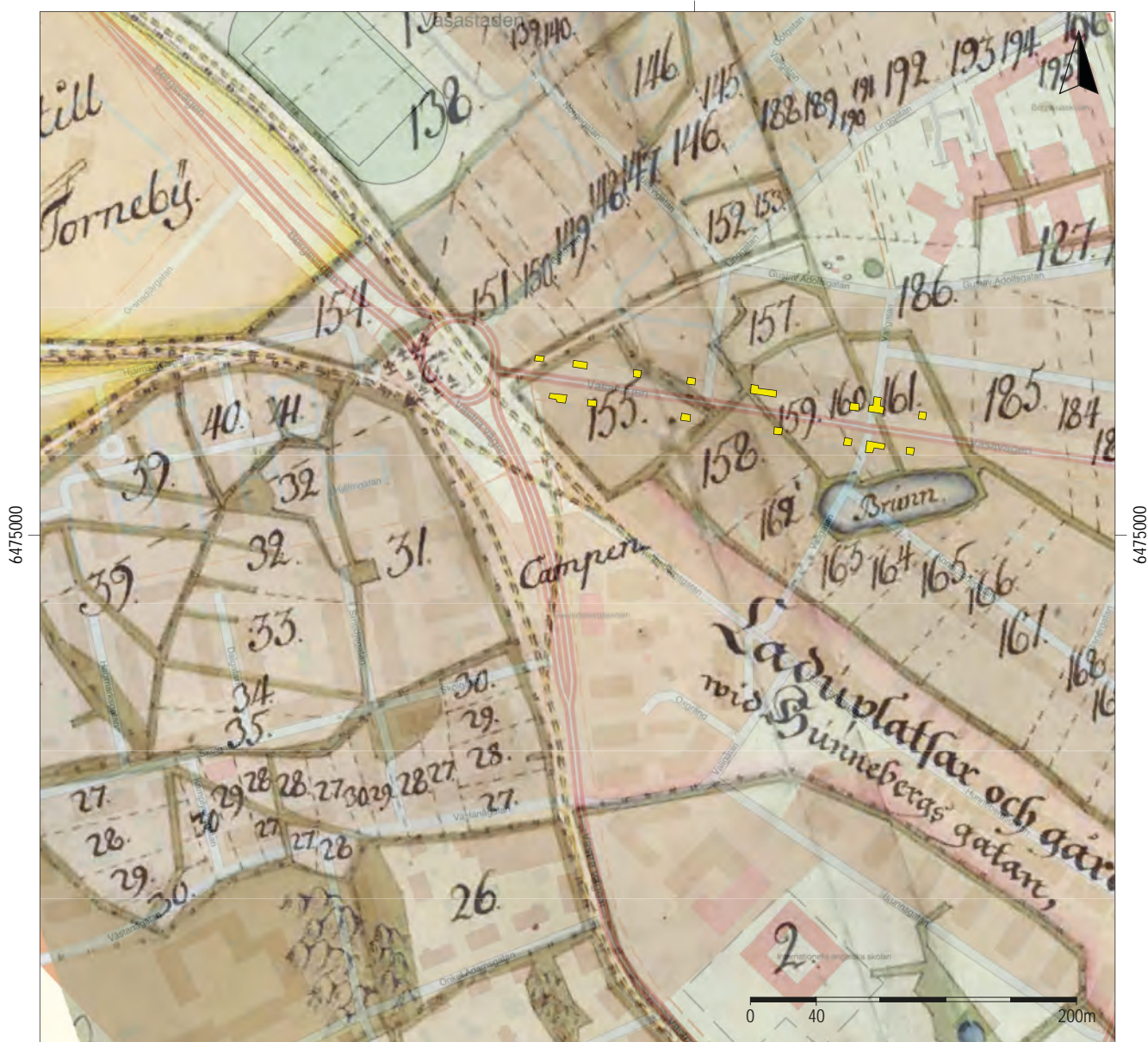
Under medeltiden och 1500-1600-talen förekom ofta någon form av borgargarde i större städer. Det rörde sig om en av borgare uppsatt krigsstyrka till försvar av en stad och var jämförbar med allmogeuppåbåden. I Linköping nyttjades ett markområde väster om staden, den sk *Campen* (Kampen), som borgerskapets exercisplats under 1500-och 1600-talet. På 1700-talet omnämns Campen som *Hästtorget* (Borna Ahlkvist & Tollin 1994:48f, Feldt 2011).

Namnet Campen/Kampen finns noterat på flera av de förekommande historiska kartorna (t ex LMS D64-1:19, D64-1:22 och D64-1:29). Områdets exakta begränsning verkar dock lite flytande över tid och det

finns indikationer på att åtminstone delar av Onkel Adamsparken ingått. På stadskartan från år 1800 är det den tidigare kronoåkern direkt utanför tullen som benämns Kampen (LMS D64-1:29).

Sannolikt har det inte funnits konstruktioner av någon större omfattning eller mer beständig karaktär. Möjligen kan det, åtminstone under någon period, ha funnits någon form av förrådsbyggnad för gemensam utrustning. Dessutom kan där ha anlagts tillfälliga kokgröpar, måltavlor och andra konstruktioner i samband med de enskilda övningstillfällena (Feldt 2011:9). I samband med en utredning registrerades platsen i KMR med lämningsnummer L2008:1818, som Militär mötesplats (Feldt 2011).

535500

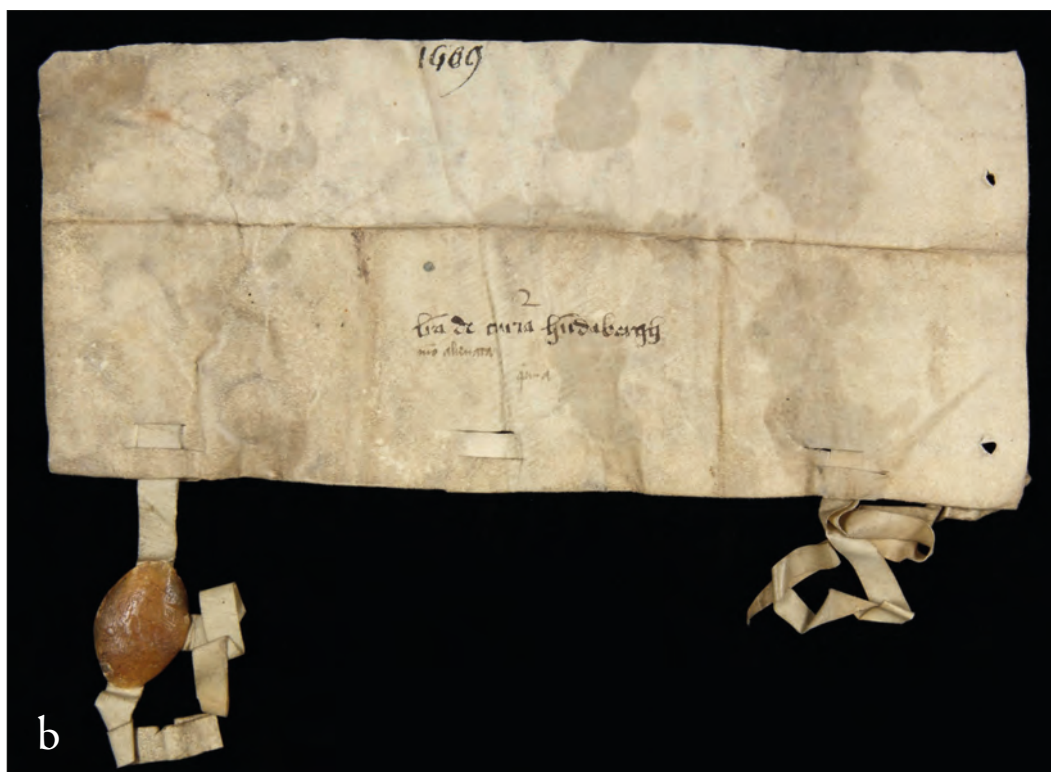
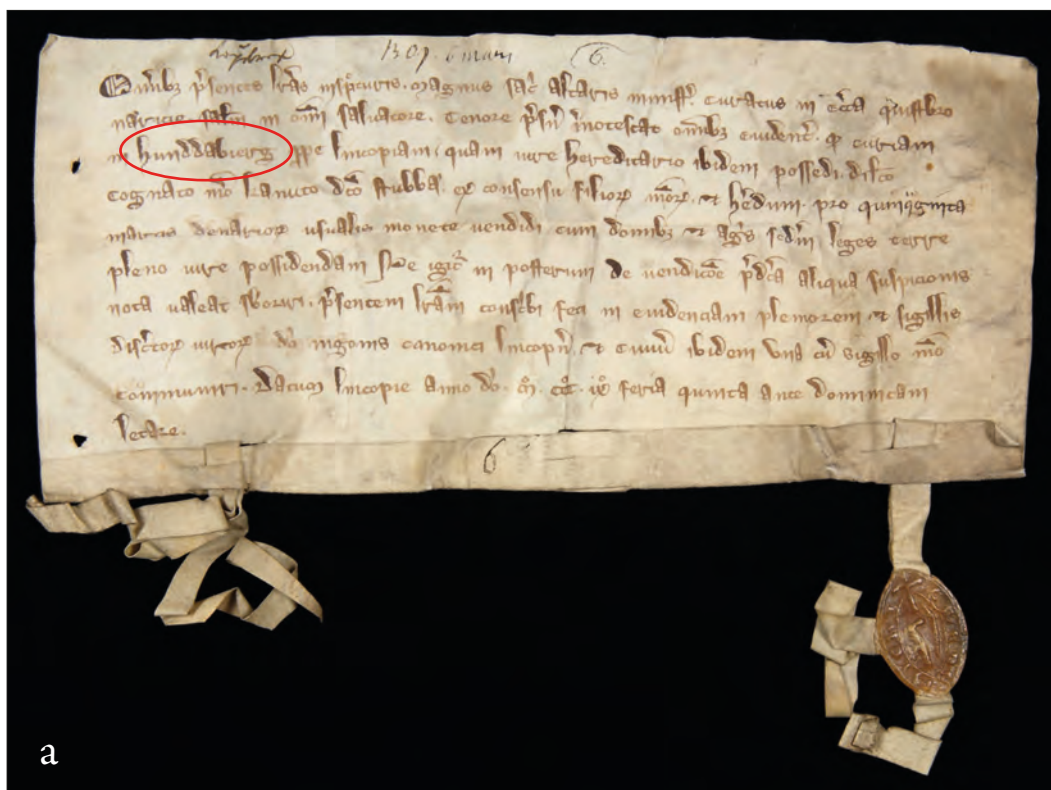
Figur 3. Pestkyrkogården och Campen utritade på en geometrisk avmätning av Linköpings stads ägor från 1732 (LMS D64-1:19) med Topografiska webbkartan i bakgrunden. Skala 1:4 000.

Hunnebergs by

Byn Hunneberg kan följas tillbaka till tidigt 1300-tal. Äldsta skriftliga belägget är från 6 mars 1309 då *curiam in hunddabiarg* säljs. Gården var då arvejord ägd av en kyrkoherde Magnus i Kvistbro i Närke. Gården säljs till hans släkting Knut Stubbe med byggnader och

åkrar för 50 mark penningar (SDHK 2230). Samma datum utfärdas ett dokument där vittnen intygar att gården sålts med sönernas och arvingarnas samtycke (SDHK 2231)

År 1319 inrättas ett prebende vid domkyrkan benämnt Hunnebergsprebendan. Det är domprosten

Figur 4a-b. Fram- och baksida på det äldsta belägget på Hunneberg från 6 mars 1309 (SDHK 2230) med namnet hunddabiarg inringat. Foto Riksarkivet.

Björn och kaniken Olof i Linköping som stiftar prebendan till vilken domprost och domkapitel i Linköping skall äga presentationsrätt. De skänker sina gårdar och jordlotter i bl a Säby, Hunneberg, Patastad, Tiærathorp, Tindirboscochge, Torbergaskog (SDHK 2921). Under medeltiden kom prebendan att innehas av domkyrkans syssloman som hade sin residensgård i Hunneberg (Borna Ahlkvist & Tollin 1994). Det finns ett stort antal belägg på byn från 1400- och 1500-talet i Ortnamnsregistret (ISOF). Namnets stavning varierar och skrivs då bl a som *hundabergh*, *hundabergx*.

Byn uppträder på en geometrisk avmätning av stadens jordar upprättad 1639 (LMS D64-1:1 och LMS A24:120). Där har lantmätaren ritat in sju byggnader inom bytomten. Dessa representerar sannolikt sju

gårdar. Någon närmare studie av byn i arkivhandlingar samtida med kartan har inte gjorts då detta inte ryms inom ramen för projektet. En genomgång av de historiska kartorna över området samt en genomgång av det topografiska arkivet på Östergötlands museum har dock genomförts. En tomtmätning från år 1800 visar att Hunneberg då bestod av tre fastigheter (LMS D64-1:29), vilket är fallet även på stadskartan från 1898-1900 (Linköpings stiftsbiblioteks samlingar). En tidningsartikel i Östgöta Correspondenten från 5 april 1944 beskriver hur den sista bebyggelsen inom Hunneberg rivs (Anonym 1944).

I samband med föreliggande arbete registrerades platsen i KMR med lämningsnummer L2024:5649, som By-/gårdstomt (se bilaga 3).

Figur 5. Rektifierat utsnitt ur en geometrisk avmätning av Linköpings stads ägor från 1639 (LMS D64-1:1) med Topografiska webbkartan i bakgrunden. På kartan syns byn Hunneberg markerad med nr 242 (LMS A24:120). Skala 1:2 500.

Gamla Hunneberg snart blott ett minne

En känd Linköpingssilhuett, som ej längre är någon silhuett. Inklämt mellan höga hyreshus har det gamla Hunneberg fått ge upp kampen för tillvaron Foto: Gillberg

Det gamla Hunneberg vid övre Vasavägen i Linköping har blivit allt mera klämt mellan de sköldar, som utgöras av den moderna höghusbyggnadsbastanta tegelmurar. Ett par av byggnaderna har tidigare fått stryka på foten för den obehagligt framträngande storstadsbebyggelsen men ståndaktigt klamrade alljämt en liten huskoloni sig fast i leran på kullen, dömd att leva i ständigt skugga från de höga grannarna. Det har varit en ojämn kamp mellan gammalt och nytt och utgången kunde inte bli mer än en.

På tisdagsmorgonen började vxor och spett sitt förstörelseverk bland de sista resterna av stadens gamla skarp-rättarboställe. Tegelpannor lyftes bort, maskstungna stockar brötos loss och massiva skorstensstockar raserades medan allt insveptes i ett tätt töcken av sekelgammalt damm. På förmiddagen såg det ännu ut som på bilden härövan men på kvällen var den vita envåningslängan t. v. i det närmaste jämnad med marken liksom också portlidret, som förbundet den med den lilla röda ryggåsstugan. Den står ännu kvar som väl stadens minsta bostads-

hus, ungefär 3x3,5 meter i golvyta och knappa 2 meter till takskägget. Enligt folktraditionen skall konung Karl XI en gång ha haft sitt nattkvarter i denna enkla boning och hans namnteckning skall t. o. m. finnas under brädfodringen i stugan. Bara för ett 50-tal år sedan hade denna torvtak och stampat jordgolv.

Av Hunneberg återstår nu i övrigt endast en vit tvåvåningsbyggnad och en uthuslänga, men även dessa få snart ge plats för den nya Ullevigatan, som där kommer att mynna ut i Vasavägen.

Arkeologiska undersökningar i närområdet

Inga undersökningar har tidigare utförts i den aktuella sträckningen. Vid undersökningar i samband med schaktning för fjärrvärme i bl a Vallgatan strax intill (Romedahl 2023) påträffades ett mörkt kulturlager på ett kortare parti. Bristen på undersökningar i området samt en omfattande utschaktning i samband med de intensiva byggnationerna på 1940-talet med tillhörande ledningsdragningar gör att endast mindre partier med ostörd mark bedöms finnas kvar i området.

Syfte och frågeställningar

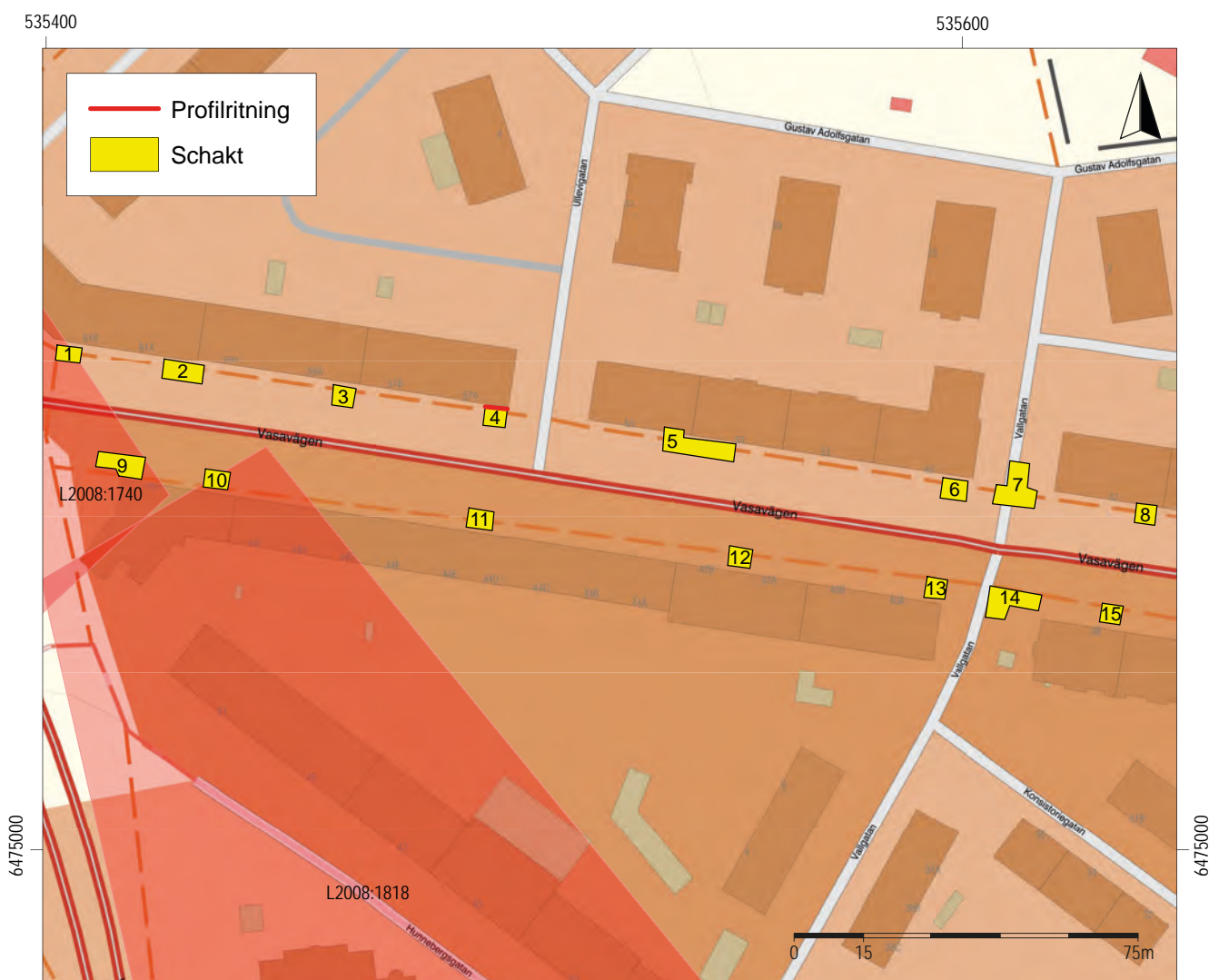
Undersökningens övergripande syfte var att tillse att eventuella fornlämningar berördes så lite som möjligt av arbetet. De lämningar som påträffades skulle undersökas med ett vetenskapligt arbetssätt och dokumenteras

avseende karaktär och omfattning samt om möjligt dateras.

Inför undersökningen konstaterades att den aktuella sträckningen skulle kunna komma att beröra såväl lämningar efter en pestkyrkogård från pesten 1710–1711 (L2008:1740) som borgerskapets exercisplats från 1500-1600-talen (L2008:1818). En fråga inför undersökningen var huruvida det kunde finnas spår efter någon hägnad runt pestkyrkogården.

Metod

Den arkeologiska undersökningen utfördes i form av en schaktningsövervakning. Hela schaktningsarbetet sträckte sig från Abiskorondellen ner till korsningen med Östgötagatan. Den del som omfattades av schaktningsövervakningen var en 240 m lång sträcka mellan Abiskorondellen och strax öster om Vallgatan. På gatans norra sida grävdes åtta schakt (schakt 1-8) och på den södra sidan sju schakt (schakt 9-15).

Figur 7. Översiktsplan som visar placeringen av de undersökta schakten och placeringen av profilritningen. Skala 1:1 500.

Schakten var 4,5 – 16 m långa och var förlagda till gång- och cykelbanorna på båda sidor om Vasavägen. Schakt 1 och 9 var placerade inom den förmodade utbredningen av den tidigare nämnda pestkyrkogården (L2008:1740) medan schakt 10 eventuellt kunde uppvisa spår efter borgerskapets exercisplats (L2008:1818). Schakten inom fornlämningarna grävdes med maskin. Schakt (2-8 och 11-15) kontrollerades endast översiktligt. Schaktdjup var 1,5-2,0 m.

Schaktningen utfördes i äldre ledningsschakt. Påträffade lämningar undersöktes genom handgrävning.

Dokumentationen omfattade inmätning med RTK-GPS, en profilritning i skala 1:20, beskrivning och digital fotografering. Undersökta schakt beskrivs i Bilaga 2. Profilritning med lagerbeskrivningar återfinns i Bilaga 4.

Ett ben samlades in för datering och har daterats av Ångströmlaboratoriet i Uppsala (Ua-83856, se Appendix 1). En skärva från ett stengodskärl tillvaratogs (se Bilaga 1). Fyndet förvaras på och fyndfördelas till Östergötlands museum där det återfinns under accessionsnummer C4838. Dokumentationsmaterialet

Figur 8. Schakt 14 på Vasavägens södra sida vid korsningen med Vallgatan, sett från öster. Den stora mängden olika ledningar i schaktet visar på den omfattande urschaktningen längs sträckan. Foto: Ann-Charlott Feldt, ÖM.

i form av digitala foton, mätfiler och ritningar arkiveras på Östergötlands museum.

I samband med undersökningen registrerades Hunnebergs by-/gårdstomt i KMR med lämningsnummer L2024:5649. Lämningsbeskrivningar över berörda och påträffade lämningar återfinns i Bilaga 3.

Undersökningsresultat

Vid undersökningen konstaterades att samtliga schakt på Vasavägens södra sida var helt störda av tidigare genomförda ledningsschaktningar. Ingenstans i denna del kunde orörda partier studeras. Därmed framkom inte heller några lämningar som kunde ha med den ovan nämnda pestkyrkogården (L2008:1740) att göra eller vara spår efter borgerskapets exercisplats (L2008:1818). Huruvida det finns lämningar bevarade utanför de gamla och nya ledningsschakten har inte kunnat fastställas. Urschaktningen var inte lika omfattande på Vasavägens norra sida. I flera av schakten kunde en

naturlig lagerföljd av sentida bärlager, fyllnadslager och undergrund iakttas.

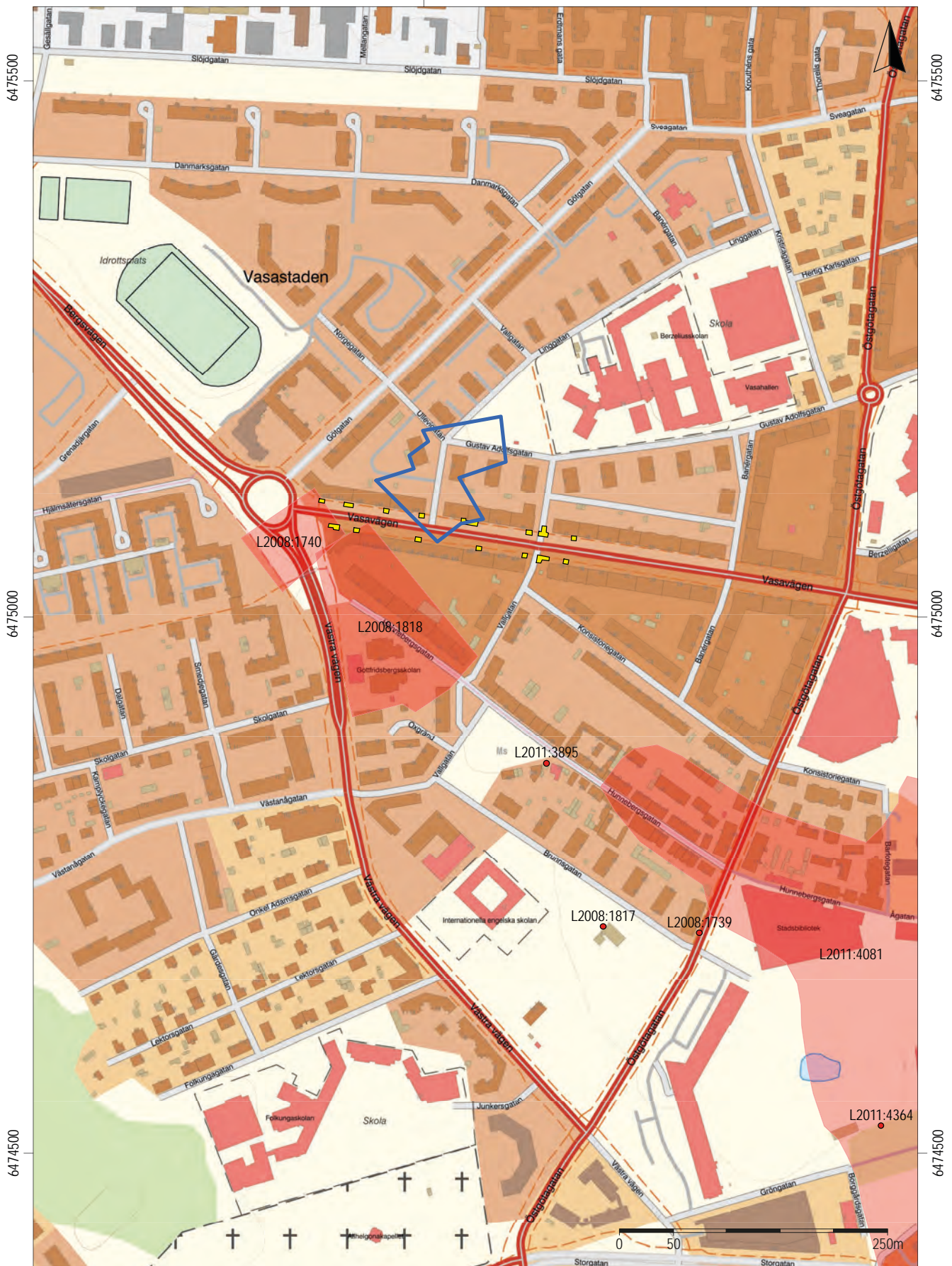
I schakt 4, på Vasavägens norra sida direkt väster om Ullevigatan, påträffades kultur- och odlingslager i den norra schaktväggen. Lagren bedömdes höra samman med Hunnebergs by som sedan åtminstone medeltid har varit belägen i området norr om den nuvarande Vasavägen (se Områdesbeskrivning ovan samt profilritning i Bilaga 4).

Kulturlagren hade en mäktighet av 0,55 m och var flerskiktade. Ett lager (lager 6) utgjordes av en stenläggning av knaddersten. Över denna fanns olika siltiga lager. I gränsen mellan lager 4 och lager 5 påträffades en skärva stengods. Ett djurben från den nedre delen av lager 4 har ¹⁴C-daterats till 1218–1277 AD vid 2σ (Ua-83856, Appendix 1).

Utifrån vad som framkommit i samband med kart- och arkivstudierna samt resultaten från undersökningen har Hunnebergs bytomt registrerats i KMR som L2024:5649, By-/gårdstomt (se Bilaga 3). Ett förslag på fornlämningens utbredning har gjorts utifrån de historiska kartorna från 1639, 1732 och 1800.

Figur 9. Kulturlager i den norra schaktväggen i schakt 4. Foto: Ann-Charlott Feldt, ÖM.

Figur 10. Förslag till utbredningen av Hunnebergs bytomt (blå kontur). Skala 1:5 000.

Referenser

- Borna Ahlkvist H & Tollin C. 1994. *Kring Stång. En kulturhistorisk utvärdering byggd på äldre lantmäterikartor och historiska kartöverlägg*. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar, Skrifter nr 7.
- Feldt A-C. 2004. Medeltid i domkyrkans skugga – kvarteret Absalon. I: Mörkfors G, Löfgren Ek A, Feldt -C & Ohl-sén M (red). *Kulten Makten Människan*. Östergötland 2003. Linköping.
- Feldt A-C. 2011. *Kvarteret Adjunkten mellan staden och Campen*. Linköpings stad och kommun, Östergötland. Rapport 2011:40. Östergötlands museum.
- Feldt A-C. 2024. *En glimt av den medeltida Hunnebergsgatan*. L2011:4081. Hunnebergsgatan (Innerstaden 1:3), Linköpings stad och kommun, Östergötlands län. Rapport 2024:9. Östergötlands museum.
- Klint M. 2021. *Vasavägens västra del. Framväxt och särdrag*. Historiskt underlag, Linköping, Linköpings kommun, Östergötlands län. Rapport 2021:220. Östergötlands museum.
- Modén E. 2010. *Biskopens palats i Liunga kauping. ¹⁴C-datering av Linköpings slotts äldsta delar*. Linköpings stad och kommun, Östergötlands län. Rapport 2010:103. Östergötlands länsmuseum.
- Persson B. 2006. Pesten i Jämshögs socken. I: Arcini C, Jacobsson B & Persson B. *Pestbacken*. Länsstyrelsen Blekinge län & Riksantikvarieämbetet.
- Romedahl H. 2023. *Fjärrvärmeschakt i tre gator. Vallgatan, Konsistoriegatan och Hunnebergsgatan*. L2008:1740 och L2008:1818. Linköpings stad och kommun, Östergötlands län. Rapport 2023:5. Östergötlands museum.
- Tagesson G. 2002. *Biskop och stad. Aspekter av urbanisering och sociala rum i medeltidens Linköping*. Linköping. Lund Studies in Medieval Archaeology 30 (diss).
- Öjesjö M-L. 1987. Pesten i Linköping 1710-1711. I: Lindqvist G (red). *Linköping 700 år. Meddelanden från Östergötlands länsmuseum 1987*. Linköping.
- Institutet för språk och folkminnen (ISOF)
Ortnamsregistret <https://ortnamnsregistret.isof.se/place-names>
- Riksarkivet
Svenskt Diplomatariums huvudkartotek över medeltidsbrev (SDHK). <https://sok.riksarkivet.se/sdhk>
- Östergötlands museums topografiska arkiv.
Anonym. 1944. Gamla Hunneberg snart blott ett minne. Östgöta Correspondenten 1944-04-05
- Anonym. 1974. Fler fynd från pestkyrkogård i Linköping. Östgöten 1974-05-18.
- Linköpings stiftsbiblioteks samlingar
Karta över Linköpings stad. 1898-1900. Johan Stånggren
- Lantmäteristyrelsens arkiv (LMS)
D64-1:1. Geometrisk avmätning. Stadens ägor. 1639.
- D64-1:10. Geometrisk avmätning. En landsväg vid Linköpings stad. 1711.
- D64-1:19. Geometrisk avmätning. Linköpings stads ägor. 1732.
- D64-1:22. Geometrisk avmätning. Linköpings stads ägor. 1757
- D64-1:29. Tomtmätning. Linköpings stad. 1800.
- A24:120. Beskrivning till 1639 års karta

Appendix 1. ^{14}C -analys

Uppsala 2024-07-29

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Ann-Charlott Feldt
Östergötlands länsmuseum
Box 232
581 02 LINKÖPING

Resultat av ^{14}C datering av obränt ben från Vasavägen, Linköping, Östergötland. (p 6014)

Förbehandling av obrända ben:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblästring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat vatten.
3. Krossning i mortel.
4. 0.8 M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratoren förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-83856	grop 4, lager 4	-22,1	791 ± 29

Med vänliga hälsningar

Maximilian
Schmidt

Digitally signed by Maximilian Schmidt
DN: cn=Maximilian Schmidt, c=SE,
o=Uppsala universitet,
email=maximilian.schmidt@physics.uu.se
Date: 2024.07.30 09:59:04 +02'00'

Maximilian Schmidt/Daniel Primetzhofner

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2024-07-29

Ann-Charlott Feldt
Östergötlands länsmuseum
Box 232
581 02 LINKÖPING

Resultat av isotopanalys av obränt ben från Vasavägen, Linköping, Östergötland. (p 6014)

Förbehandling av obrända ben:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblästring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat vatten.
3. Krossning i mortel.
4. 0.8M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratorn förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

RESULTAT

Labbnummer	Prov	$\delta^{15}\text{N}\text{‰ AIR}$	C:N
Ua-83856	grop 4, lager 4	7,4	3,2

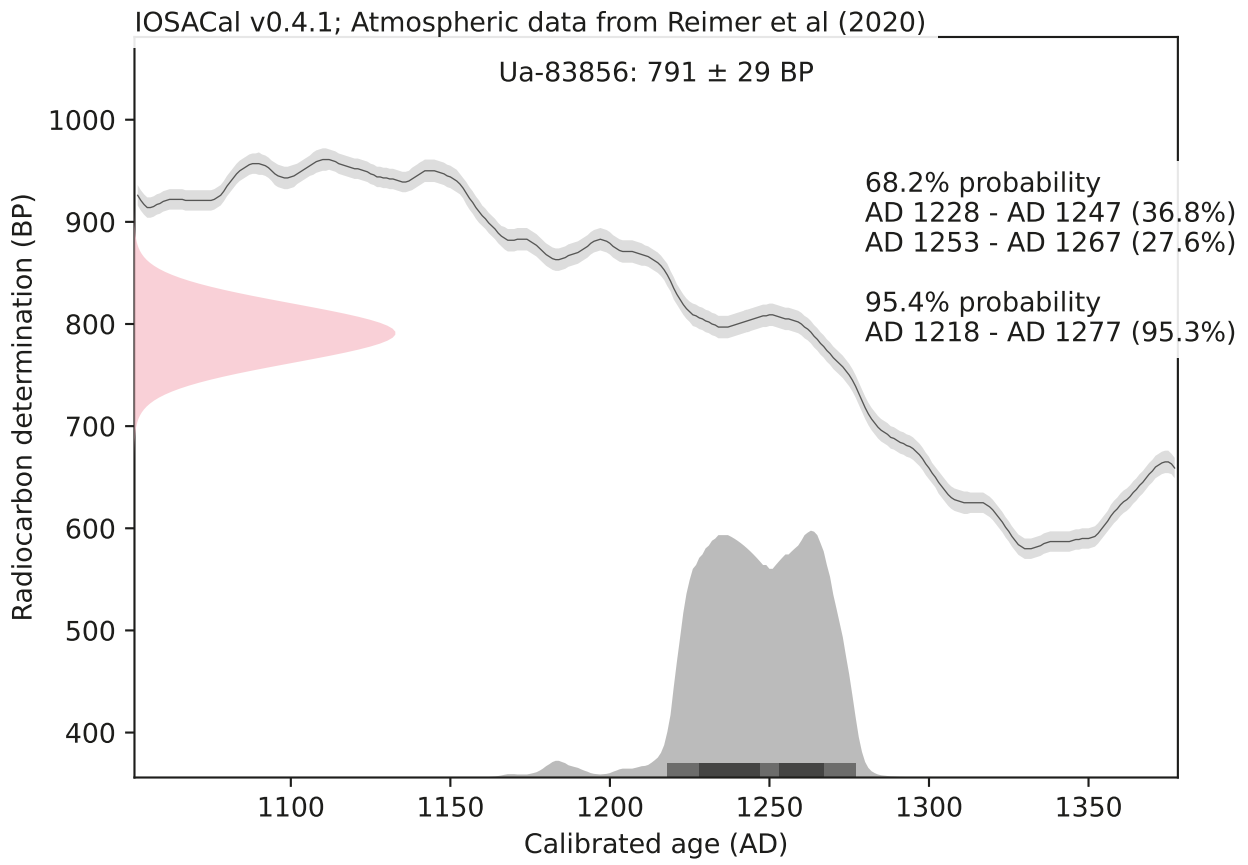
Med vänliga hälsningar

Maximilian
Schmidt

Digitally signed by Maximilian Schmidt
DN: cn=Maximilian Schmidt, c=SE,
o=Uppsala universitet,
email=maximilian.schmidt@physics.uu.se
Date: 2024.07.30 09:59:10 +02'00'

Maximilian Schmidt/Daniel Primetzhofner

Kalibreringskurvor

Bilaga 1. Fyndlista

Accessionsnummer C4838

Nr	Sakord	Material	Antal	Mått mm	Vikt g	Kontext	Övrigt
1	Kärl	CII:3	1	78x48, tj 5	31,5	Schakt 4, mot botten av lager 4	Buuskärva, Grå glasyr.

Bilaga 2. Schaktbeskrivningar

Nr	Mått m	Placering	Beskrivning
1	5,5 x 3,5	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
2	9 x 4	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
3	5 x 4	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
4	5 x 4	N om Vasavägen	Kulturlager med bl a stenläggning. Fynd av stengods. Ben ¹⁴ C-daterat till 1218-1277 AD
5	16 x 4	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
6	6 x 4	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
7	10 x 9	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
8	4,5 x 4	N om Vasavägen	Enbart moderna bärlager, schaktfyllningar och naturlig undergrund
9	10 x 5	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
10	5,5 x 4	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
11	5,5 x 4	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
12	5 x 4	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
13	4,5 x 4	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
14	11 x 7	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar
15	5 x 4	S om Vasavägen	Enbart moderna bärlager och schaktfyllningar

Bilaga 3. Lämningbeskrivningar över berörda lämningar

L2008:1740 Begravningsplats

Möjlig fornlämning

(Beskrivning hämtad ur KMR)

Pestkyrkogård, plats för, enligt historiskt kartmaterial från 1700-talet. Närmast rektangulär, ca 80×60 m (VSV-ÖNÖ). Begravningsplatsen användes under pesten 1710-1711 för ett 80-tal begravningar. I samband med att avloppsledningar grävdes från stadsdelen Gottfridsberg 1936 påträffades gravar som tolkades höra till pestkyrkogården vid Campen. Ytterligare gravar påträffades vid schaktningsarbeten 1953. Vid besiktning våren 2011 i samband med utredningsarbete fanns inga lämningar synliga ovan mark. Området är kraftigt stört av modern stadsplanering men det är troligt att det finns ostörda gravar under mark. (RAÄ dnr 326-1764-2011)

L2008:1818 Militär mötesplats

Ingen antikvarisk bedömning

(Beskrivning hämtad ur KMR)

Exercisfält, ca 175×90 m (NNV-SSÖ), utsträckning enligt 1700-talskartor. Området fungerade som borgerskapets exercisplats. Vid besiktning våren 2011 i samband med utredningsarbete fanns inga lämningar synliga ovan mark. (RAÄ dnr 326-1764-2011)

Ny lämning

L2024:5649 By-/gårdstomt

Möjlig fornlämning

Bytomt, 130 x 90 m (NÖ-SV). Utsträckning enligt lantmäterikartor från 1639, 1732, 1800 och 1898-1900. Äldsta skriftliga belägget är från 6 mars 1309 då curiam in hunddabierg säljs (SDHK 2230 och 2231). Inom området har kulturlager påträffats vid en undersökning 2023. Ett djurben från ett lager har ¹⁴C-daterats till 1218-1277 AD vid 2σ. Sista byggnaderna inom byn rivs 1944 i samband med expansionen av Linköpings stadsbebyggelse.

Antikvarisk bedömning: Möjlig fornlämning

Grad av skada: Åverkan

Skadebeskrivning: Befintlig stadsbebyggelse inom fornlämningen

Undersökningsstatus: Delundersökt

Mätmetod: Manuell inprickning, medelfel: 10 meter

Kommentar till inmätning: Inprickad utifrån rektifierade historiska kartor

Ej synlig ovan mark

Datum för senaste fältbesök: 2023-04-17

Terräng kring lämning: Bebyggd med stadsbebyggelse (flerfamiljshus) och innergårdsmiljöer

Vegetation på lämning: gräsmattor, träd och buskar

Namn på lämning: Hunneberg

Skriftliga källor

Borna Ahlkvist H & Tollin C. 1994. *Kring Stång. En kulturhistorisk utvärdering byggd på äldre lantmäterikartor och historiska kartöverlägg*. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar, Skrifter nr 7.

Feldt A-C. 2024. *Spår av Hunnebergs by*. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. L2008:1740, L2008:1818 och L2024:5649. Vasavägen mellan Abiskorondellen och Vallgatan (Vasastaden 1:1), Linköpings stad och kommun, Östergötlands län. Rapport 2024:35. Östergötlands museum.

Kartmaterial

Kartarkiv: Lantmäteristyrelsens arkiv

Karttyp: Geometrisk avmätning

Kartakt/år: D64-1:1/1639

A24:120. Beskrivning till 1639 års karta

Kartarkiv: Lantmäteristyrelsens arkiv

Karttyp: Geometrisk avmätning

Kartakt/år: D64-1:19/1732

Kartarkiv: Lantmäteristyrelsens arkiv

Karttyp: Tomtmätning

Kartakt/år: D64-1:29/1800

Bilaga 4. Ritningar

5

|

4

|

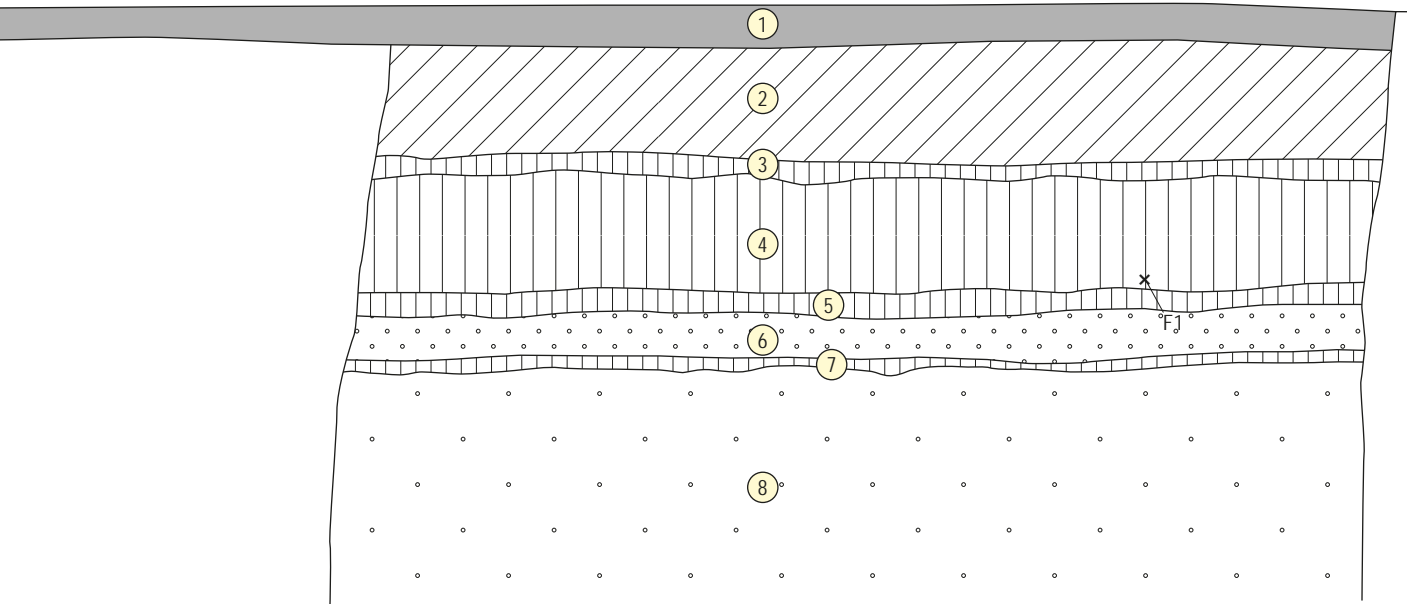
Profil mot N

3

2

1

0m

1. Asfalt.
2. Bärlager, naturgrus.
3. Grusblandad kulturjord.
4. Mörkt gråbrun silt med inslag av tegelfragment. Enstaka benfragment och en skärva stengods samt inslag av kol och sot mot botten av lagret.
5. Ljusbrun silt.
6. Stenläggning av knaddersten?
7. Infiltrationslager av brun silt.
8. Grus (undergrund).

Vasavägen
Vasastaden 1:1
Linköpings kommun, Ög

-
Profilritning

Skala 1:20

Dnr 0178/22

2023-04-17 Ann-Charlott Feldt

Renritning Johan Levin

I samband med schaktning för VA på båda sidor om Vasavägen i Linköping utförde Östergötlands museum en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Arbetet utfördes delvis inom L2008:1740, en begravningsplats nyttjad i samband med pesten 1710-1711. Dessutom anslöt schaktet till L2008:1818, vilket är en militär mötesplats benämnd *Campen* som brukats som exercisplats för Linköpings borgerskap.

Vid undersökningen påträffades kulturlager på Vasavägens norra sida vid korsningen med Ullevigatan. Lagren bedömdes höra samman med Hunnebergs by som sedan åtminstone medeltid har varit belägen i området norr om den nuvarande Vasavägen. I ett av lagren påträffades ett djurben som daterats till 1200-talet. I övriga schakt berördes endast sentida fyllnadsmassor och bärlager. Inga spår som kunde kopplas till pestkyrkogården eller exercisplatsen framkom.

ISSN 1403-9273

Rapport 2024:35